

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

МИКОЛА ЧУМАК

150-річчю Харківської
державної зооветеринарної
академії присвячується

**ОБРІЙ НА КРИЛАХ
ПОЕЗІЇ**

ХАРКІВ

2001

ПЕРЕДМОВА

Вибір професії - це вибір своєї долі. Вірне, а чи невірне визначення свого призначення в житті робить людей щасливими або нещасливими. І в молодості інколи важко знайти вірний шлях і реалізувати себе як особистість. Адже навколо стільки всього привабливого і неповторного! Крім того існують такі поняття як мода часу, престижність професії, уподобання, смаки... А вплив рідні, товаришів, засобів масової інформації, реклами і багато де-чого іншого. Тож неважко і заблукати.

Микола Іванович Чумак народився і провів своє дитинство у складний час, коли все навколо руйнувалося і будувалося. Йому знайомі материнські сльози над папірцем, що сповіщав про загибель батька у Другій світовій, повоєнні голод і холод... Рано навчився доглядати худобу, огород, тримати в руках косу і молоток, налигач волів і кермо автомобіля. Все це ми довідуємося із першої збірки його поезій "Спрага", що вийшла друком у 1979 році та другої - "Бджолиний хліб", що виходить друком і віршів, що друкувалися в періодичних виданнях.

З анкетних даних: рік народження 1935, село Стара Рибина Охтирського району Сумської області; 1954 рік - закінчив Мало-Історопський сільськогосподарський технікум за професією зоотехнія; 1954-1957 - служба в армії; 1957-1962 р.р. - навчання в Харківському зооветеринарному інституті /ХЗВІ/ і одержання диплома лікаря ветеринарної медицини /з відзнакою/; 1962-1964 р.р. - ветеринарний пікар-епізоотолог при Середино-Будській міжрайонній ветбаклабораторії; 1964-1967 р.р. - аспірант при кафедрі терапії ХЗВІ. Далі: кандидат ветеринарних наук, асистент - старший викладач - доцент - завідувач цієї ж кафедри - тепер уже професор Харківської державної зооветеринарної академії, яким став наш інститут. За цим калейдоскопом руху, звичайно не видно людини, але ж можна зробити висновок, що Микола Іванович не помилився у виборі найземнішої і найдостойнішої професії. Він висококваліфікований методист, лектор, експериментатор. З-під його пера вийшли друком більше 60 оригінальних наукових праць, в тому числі окремий розділ підручника для ВУЗів. М.І.Чумак вміє керувати науковою роботою молодої зміні: захищена одна кандидатська дисертація, виконуються ще п'ять.

Він - депутат районної ради, член педагогічної колегії району. Тож недарма на одному з "Днів факультету ветеринарної медицини", що проводяться у нас щорічно, на своєму концерті студенти визначили Миколу Івановича як: "Поета, політика, терапевта". Вважаю, що їм якраз і потрібний такий багатообдарований викладач.

I ось нова збірка поезій Миколи Чумака "Обрій на крилах", спеціально присвячена 150-річчю, Харківської державної зооветеринарної академії. Вірші свіжі, прозорі, ліричні, зрілі і образні. В них відчувається глибока філософська думка. В цьому доробкові опоетизовані майже всі напрямки діяльності академії, починаючи зі студента і закінчуючи професором. Микола Іванович Чумак завжди в наполегливій діяльності, пошуках ще невідомого, але цікавого. Він всю свою роботу виконує з задоволенням і тому - щаслива людина. А ми раді, що в нашій академії є свій поет.

РЕКТОР ХДЗВА, ДОКТОР

ВЕТЕРИНАРНИХ НАУК, ПРОФЕСОР,

ЧЛЕН-КОРЕСПОНДЕНТ УААН В.О.ГОЛОВКО

КАЗКА ПРО ЯВОЖ

Стояв він вузлеватий, темнокорий,
Піднявся аж туди, де Сонце поряд!

А унизу зійшлись яворенята
Під дужими крильми у вічність гратись.
Він зажуривсь: всиха, аж віти почорніли?
Бо підгнива уже його старече тіло.
І вже яворенячий хист страждає:
Продертись вгору неміч заважає...
Та ось найдужчий, у обійми наче,
Своє гілля в сухе впліта гілляча.
Поглянеш і аж страшно уявити,
Коли навалиться шалений вітер!
Все затремтить під мертвюю вагою,
Впадуть на землю зламані обое.
І рознесеться навкруги від того
Чи грім суворий, чи болючий стогін.
Та помудрішав син - іще й підпер старого,
А сам уверх попрямував до Бога
Чи кається в гріхах, чи милості прохати:
Вже граються під ним його яворенята...

1985 ХЗВІ

КОЛИСКА

НАШ ГАУДЕАМУС

Поки ми ще молоді,
Хай веселка грає!
Після юності леткої,
Кажуть, старість заспокое
І земля сховає.
А для чого нам тепер
Неминучість віща,
Як любов нестримно рветься
До святыни близького серця,
А до Бога - вічність?
Ми зібралися сюди
Із усього світу.
Нехай бувший інститут
Розквітає на виду
Мудрих заповітів!
Професурі клянемось
У вірності кров'ю,
Що випестує, на кого
Залишать чотириногих
Людству на здоров'я!
Хай живе на радість нам
Наша рідна ненька -
Академія нова,
Хай напутно нам співа
Порт наш - Лозовенка!
За своїх професорів
Станемо горою
За науки, як від чого
Лікувати чотириногих
Людству на здоров'я.
Хай на вроду у дівчат
Слава не проходить!

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

Хай жінки наші кохані
Будуть ніжні і бажані,
Працьовиті й горді!
Геть від нас цинічний глум,
Песимістів різних!

Всяких недругів - до біса!
Хай лунає наша пісня
І нині і прісно!

09.08.2001   X3VI

КОЛИСКА ЛЮБОВІ

Ми завжди з тобою,

Колиско любові,

Надій наших крила

І віри відрила.

Професії мати, неписаний твір,
Замріяна юність, Олесевий бір

Промчать електрички

Мов зоряні стрічки,

І в нас на дорогу

Диплом перемоги!

Професії мати, окрилення мить,
Весна неповтора і ти - Айболить...

Ми буйні стежини

Тобі залишили

Й озера на сповідь

Розлуки й Любові.

Професії мати, окрилення мить,
Натомлене літо і ти - Айболить...

На крилах любові

Вертатимем знову

В квітінні багрянім

Твої ветерани.

Професії мати, окрилення мить,
Задумлива осінь і ти - Айболить...

Стрічай, Лозовенько,

Чекає нас ненька,

Що до небокраю

Колиску гойдає.

Професії мати, тріумф роковин,
Окрилена юність і мудрість сивин...

09.08.2001   X3VI

ЧАРІВНИЙ СВІТ ХДЗВА

Наперекір сивинній втомі,

Де байдужіє все ясне,

Сей дивний світ святого дому

По серці юно б'є мене.

Тут кожна гілка травнем мліє,

Вся академія буя.

Чи коли-небудь зрозумію,

Що не в Адемі Бога я?

Берізки набирають силу

І світяться то тут, то там.

Ну як вони відобразили

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

Коханої високий стан?
Не сосни - диво!
Диво ціле!
Ну так і тягне запитати,
Як просто так вони зуміли
Жіночий смуток передати?
А на озерах верби, верби...
Розмову з ними б завести:
Як ви змогли, скажіть відверто,
Дівочі коши розплести?
... Зажди, не клич, дружино з гаю,
Не май ні ревнощів, ні зла,
Не зраджує, не насміхаюсь -
Така ти в юності була...
І хай цвіте, вирує раннє,
І струни серця розрива.
Чарівний світ посеред травня,
Чарівна ХДЗВА!

09.08.2001

СКАРБ

А Лопань, наче кров стіка
З ран від бездумного свавілля,
Морозить землю й розпіка
Неперебачене похмілля...
Над Лозовенькою Олесь
Ліричними піснями диха
І бродить вічно серед плес
Він застережливо і тихо.
І клініки якісь смутні
На рівні настроїв зимових,
А там - у соснах,
в мудрій сні
Причал професора Смирнова...
І я застягаю в самотині -
Їх учень в каменях наріжних.
Скільки думок буя в мені
І безгрошівних і безгрішних!
Пробач, професоре, мене,
І ти, поете. В цьому світі -
Весна прийде, і все земне
В оновленім засяє квіті.
Весь хист віддам я задарма,
Що щедро так в мені творили -
Науки вищої нема
Ніж обрій зводити на крила!
І я до вашої межі
Тягнуся без брязку в кишенах
Могутніх золотом душі,
Хоч ні копійки - за душою...
4.12.1998 ХЗВІ

Професорові СМИРНОВУ С.І.
ВЕРШИНА
Життя прожить - не поле перейти...

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

О, як багато тих шляхів буває!
Але життю навчаються не в тих,
Що йдуть за вітром аж до небокраю.
А в тих, що носять в серці до кінця
Надію й Віру в неозорих буднях
І в учнів ще не визрілих серцях
Читають вічну повість про Майбутнє.
У тих, що пронесли свої Хрести
Аж до високої Любові свято.
Життя прожить - не поле перейти,
А жити - значить сіяти і жати...

23.07.2001   ХЗВІ

ЄДНІСТЬ

Терапіє, терапіє,
Кафедро моя!
Чи в тобі себе хоч мріяв
В босоніжжі я?
А портретам, як ідеям,
Ні до чого час.
Перший у ряду - Гордеєв,
Кафедру зачав.
Маряться все далі й далі
Пращури наук -
Не надінеш ім медалей,
Не потиснеш рук...
Тільки праця їх нетлінна
Думку розгорта -
З покоління в покоління
Мудрість нароста.
Кожному і ноги босі,
Й небуття ціна...
Розлучають час і простір,
Кафедра - єдна!

I2.07.2001   ХЗВІ

РОЗДУМИ

Професор...
Згорбивсь...
Став не в моді?
Немов осіння довга тінь.
Тихенько диба на роботу,
І аж у темряві - звідтіль.
Навколишє - не до уваги.
Спинивсь. Щось на душі шкребе.
Набрав, нарешті, рівноваги
І наче слуха сам себе.
Що у його думках дрімучих,
Лиш тільки він напевне зна -
Чи сам про себе, чи про учнів,
В котрих нуртує новизна?
... І я в порадах безпорадний,
В чужі вникаючи літа...
Нова у мене аспірантка,
Така тямуща

Обрій на крилах (збірка поезій)

Чумак Микола

й молода!

1998 ХЗВІ

Доценту М.А. ЗИМОГЛЯДУ

ДОБРОТА

Практичні заняття ідуть,
І ми в захопленні від нього.

І ми тоді у нову путь

Ним піднімалися на ноги.

Від нього впевнились тоді,

Що в цьому світі вічність діє.

Які були ми молоді

Роками,

в мріях?

в терапії...

А він поволі походжав -

Всесильний,

добрий,

загадковий...

І руйнувалася межа

Між ним і нами поступово.

А він уже навіки стих...

І нам залишився від нього

Найвищий прояв доброти -

Заміну зводити на ноги...

18.06.1987

МОЯ ПРОФЕСІЯ

Вона проста і, наче світ, стара,

А дилетант рेगоче - "коновали"...

Ми винайшли підкову для добра,

Блоху не ми, звичайно, підкували.

Шановне всяке добре ремесло -

Чи кам'яне, чи бронзове, чи мідне...

Порібен хист, щоб зерня проросло,

Коня звалити - треба теж уміти.

Уміння -

то професії вага,

Що не доводить нас до самогубства:

Людину медицина зберіга -

Ветеринарія -

лікує Людство!

Гріх сердитись на коней чи корів

І тих, що не заснуть на їхніх зовах.

... Прокинемося раптом на зорі,

А бліх-нема... І коні на підковах!

1995 ХЗВІ

БЕНЗИНОВА НАУКА

Під вербою при дорозі

Став новенький "Запорожець",

Хвильку ще порізав слух,

Потім наглухо заглух.

Вирина водій з кабіни,

Наче рак після кипіння.

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

Помоливсь не для пера,
Карбюратор розбира.
З голови до п'ят в мазуті -
Добивається до суті.
Все обмацав до слізози
В бак знічев'я влив бензин.
За кермо безсило всівся,
Проклинаючи залізза.
Ключ в запалення втикнув...
Та невже? Двигун загув!
Ще й уїдливо повчає,
Хоч і розуму не має:
Не картай себе й мене,
Краще глянь, чи є пальне.
2000   Дергачі

ЛЕКЦІЯ

Пріоть над конспектами хлопці і дівчата,
А мені скоріше б лекцію кінчати!
Бо не день сьогодні - заморока ціла:
Не студентка - Мавка проти мене сіла!
Із-під вій тремтливих зеленаве сяйво,
Та ще й ніс кирпатий, ще й коса русява.
Близько... О, як близько і так недосяжно!
В підборідді рученька, слухає уважно.
Взяв та і запнувся, гупає у скронях.
І зітхнув полегшено - на перерву дзвонять...

1995   ХЗВІ

БАРТЕРИ

Скрізь домінують бартери
У прівні на краю,
Студентам - що? - За партами
І ціну гнуть свою.
У них своя комерція
У лихоліття це,
І не заміниш в лекціях
Наснаги гаманцем...
Тут кожну мить екзамени
Без гривень і рублів.
...Йдуть у велике плавання
Великі кораблі...
1997   ХЗВІ

УСЕ ВІД БОГА.

Чи просто небо в вишніні,
Чи Бог на троні
Снігів насипали мені
По самі скроні.
Та хоч морози настають
І вітер струже,
Поміж студентами свою
Зігрію душу.
І хоч вони до мудрих книг
Ліниві трохи,

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

Не дуже серджуся на них -

Усе від Бога...

27.11.1998 ХЗВІ

НОТАЦІЯ ДЕКАНА

Стільки ще тобі виносити доган?

Вже аж міниться замучений декан.

Схаменися ж, до інфаркту доведеш!

Стільки раз тобі товтки одне і те ж?

Попереду ще ж цілісіньке життя,

Хоча в ньому ти давно вже не дитя

І тобі хотять лише добра

Всі викладачі, збегнути уже пора!

Ти з добром уже давно розхекав глек,

Стільки раз благав-молив - пиши конспект:

В тебе вручці завелась вже іржа,

По живому ж ріжеш душу без ножа!

У гуртожиток тебе селити?

Зась!

Й через вікна більше ти мені не лазь!

Стільки раз, ну скільки раз тобі товтки -

Через вікна ходять тільки лиш коти!

Як проліз ти мимо мене в інститут,

Щоб даремно модні джинси терти тут?

Хіба можна навести тебе на лад,

Коли мама шле цілісінький оклад?

Стільки ще тобі виносити доган?

Вже аж міниться замучений декан.

Схаменися ж, до інфаркту доведеш!

Стільки раз тобі товтки одне і те ж?

07.01.1996

ОБРАЗА

Тяжко колоквіум плине,

Прикро мені, не втаю:

Вкотре уже перед ними

Я, наче привид, стою!

Світла, чорнява, маленька.

Пальчик завмер на губі.

Вкрадливий погляд студентки

Знову ловлю на собі.

Чомусь знітилась відразу,

Впала хустинка з плеча.

Каюсь - напевне, образив

Тихе, несміле дівча.

Необережно одне я

Тільки сказав жартома,

Що із-за трійок до неї

В мене любові нема.

Тут і осікся,

та пізно -

Правда у жарті чи ні?

Думаю, мучуся, звісно,

Як вибачатись мені...

07.01.1996 ХЗВІ

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

Доценту І.І. ВОРОНІНУ

ПАТРІОТИЗМ

Стіннівки нашої редактор

Уже замордував мене:

Закоханий в знаменні дати.

Без них, напевне, й не засне.

Знаходить безперечні факти

І неприємно кривить рот,

Мовляв, для рідного ветфаку

Я нікудишній патріот!

Соромить, вимага і просить...

Та зачекай же, не квили!

Патріотизм -

не тільки проза,

А серце,

Серце, що болить...

1993   ХЗВІ

КОНТРОЛЬ ЛЕКЦІЇ

Чи нікуди мене подіть,

Крім, щоб на лекції сидіть.

Щоб, як свіча в піт'ямі, згасав -

Я краще б вірша написав!

Антигельмінтики якісь -

То для курей, свиней і кіз...

Хай лектор, а при чім тут я,

Хіба брудна душа моя?

Всілякі воші й черв'яки

Для віршів зовсім не з руки.

А дози, прописи рясні

Тільки засмічують пісні.

Хай тих гельмінтів візьме біс!

І не журися - все мине,

Бо в судді "випхали" мене.

11.07.1997   ХЗВІ

ДЕНЬ ФАКУЛЬТЕТУ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНІ

На сцені заповзяті лица,

Кожен по-своєму дивак -

Сьогодні свято, де годиться

За шерстю гладити ветфак.

Дзвенить бравадою гучною

Болючий мій авторитет -

Студенти хвастаються мною:

Поет, політик, терапевт!

Тепер попробуй спростувати

Публічно видане досьє!

Їм краще б терапію знати,

А не шарахання мое!

Та я приборкав слабкість миті,

Бо вдача вже у них така -

Нічим ніколи не відмити,

Якщо начеплять ярлика.

А може, їм такого й треба,

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

Бо важко гризти сухарі?
Чи все ж схопили зірку з неба
І я в руках у них горів?..
Усе життя шукання броду...
Де ж кращий? Просто не збегну.
Вони ж, мов, дивляться у воду,
Прикидуочи глибину.
Лишилось: ні пера - ні пуху
З самим собою у війні!
І ледь тримаюсь стільки духу,
Щоб не погаснути мені.

16.12.1998   ХЗВІ

ДІВЧА

Що не поезія - то промахи,
Але чита, чита дівча.
І раптом десь прорвуться промені,
Струмочки свіжо продзорчатъ.
А потім знову думка схиблена
Заради екзотичних рим,
І вірші гамами крикливими
Несуть найївності дари.
А в опонентів досвід вижитий,
Суворо зімкнені вуста...
Тримайсь, дівчатко, ніс не вішати!
Ще зашумлять твої жита!

1991   ХЗВІ
Докторантові В.В.Влізло.
НАУКА І ПОЕЗІЯ

Під вікном співа мовчанку глупа ніч,
Зарецензувався - аж у очах до свіч...
Мирно спить внизу сторожа... Й просто жах,
Як на муки мертвa тиша наража!
Гепатоз, некроз, цироз і гепатит
Вчений автор повицуплював на світ
І цієї патології вінок
Дістає мене самих печінок.
АСТ, ГЛДГ і ГГТ*
У тяжких трудах у всю цвіте...
Що ж ти, любий докторанте, наробив -
Ти за день в мені поезію згубив!
Краще б вже щось про весняне написав,
Щоб аж сонце посміхалось в небесах!
Ти в таку завів темнощу глушину,
Що з-за тебе я довіку не засну!
Ехограмами чикрижиш до крові,
Слава Богу, що не чують вартові...
Хай мене вже одного проймає піт
З-за чужих і ще й з-за власних клятих бід!
Дисертант в рукопису і тільки я...
Борюкаємось. Виходить нічия:
Довели удвох, що без солодких мук
Не буває ні поезій, ні наук.

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

---

* Абревіатури назв органоінформативних ферментів (аспарагінова трансаміназа, глютаматдегідрогеназа, гамаглутамінтррансфераза)

1999   ХЗВІ

ВІРУСНА ПОЕЗІЯ

Учений мозок падає в міраж -
Хіба не інфекційні всі хвороби,
Коли всерйоз святкують свій шабаш
Непереможні віруси в мікробах!
Якби в мікробах тільки - півбіди,
А то уже дістались лімфоцитів!
Вони малюсінькі до сліпоти.
Й неперевершенні у ненаситті.
Зайлися - управ на них нема,
Безпомічні сироватки й вакцини
І навіть безнадія обійма
Ветеринарну мужню медицину.
Проймає свійський розум дикий шок
Вид грамоти високої зі СНІДу -
Чоловіки жахаються жінок,
Жінкам від жаху теж подіться ніде.
І насувається на нас пустельний світ,
Коли уже і вірусів не буде.
Залишиться лише непевний слід,
Що на землі колись... водились люди.

21.12.1998

СОН

Чи до ручки п'яний,
Чи це сон, чи ні?
Від науки пані
Стрілася мені.
Змилуйся, не сердясь,
Янгольськи свята,
Що в моєму серці
Сила вже не та.
Там на мудрий подив -
Аритмічний стук
Зовсім не підходить
До твоїх наук.
А вже ранок сивий
Сонця вигляда...
Ти ж така вразлива,
Чиста й молода!
Гідному потали
Вже пробач мені,
Що і ти не спала
У моєму сні...
Біла Церква
21. 02. 2001

КОМЕНДАНТ ГУРТОЖИТКУ

Губи в трубку, брови хмарами.
Ну й зла. Я стовбичу, наче тінь біля стола,
Горьківчанка ж дума, дума про своє
Лиш близні все ніяк не видає.

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

І кажу, набравшись духу, навпрямки:

- Та невже у вас усі такі жінки?
- А какіє? - аж скопилась з-за стола.
- Симпатичні. - Глядь, бровою повела.
Що за диво? Враз пом'якшала вона,
Зашарилася, неначе від вина,
Комендантша аж з-під Волги чи Оки.
Що поробиш - скрізь однакові жінки.

ЮВІЛЕЙ

У мені прокинувсь лицар,

Хай простить моя сім'я,

Ой, Наталко-чарівнице,

Жаль, що тільки не моя!

Дивуватися не треба

На розмови любові -

День народження у тебе,

В мене - хміль у голові.

Чи напився?

Рідна нене!

Приключилася біда.

І кружляє проти мене

Лаборантка молода.-

Губи, очі,

брони,

вій...

Ой, Миколо, схаменись!

Знову в тебе серце мліє,

Як траплялося колись...

Завертіла, закружляла,

Що й забув про ювілей.

З Днем народження, Наталю!

Голова, вино...

Але...

8.12.1992   X3VI

ТАНОК

Куди там рівнятись до палких років,

Та не вартий я і їхніх чобітків!

Що ти візьмеш із отого шкарбуні,

Що хмеліє миттю тільки від вина?

Ти ж напружені, мов лісовий горіх.

О, Мадонно, не наводь мене на гріх!

По-азійськи не роби мені очей -

Чого доброго сорочку пропечеш.

О, як щедро грає на тобі вінок,

Так і проситься прискорити танок!

Тільки де там!

В мене ноги вже не ті-

У буденному застоялись житті.

І мою весну в мені не воруши,

Тільки Бог скара за все, що нагрішив.

Не підморгуй же, не перестрибуй меж,

Бо й насправді до кипіння доведеш!

16.10.1998   X3VI

Лаборантці Ліді Лазаренко

***

Ти дорікаєш знов мені,
Що не пишу тобі я вірші.
Лиш одного не знаєш, ні, -
Що я б хотів цього ще більше!
І тільки стримуючи біль,
Мовчущий, таємністю сповитий, -
Ти можеш визначити сіль,
І я боюсь пересолити.

ВИПУСКНИЙ ІСПИТ

Завтра вже вони -
випускники!
А поки-що все-таки - студенти...
Ще стирчать задиринки - суки
На невидимім гачку у ДЕК'ї.
І Павлові громом віддає
Про екзамени словечко кожне.
Часом навіть прізвище своє,
Виявляється, забути можна!
Ось він за білетом віддзвенів
На предиво книжці заліковій.
Та, немов горохом уві сні,
Сипляться питання загадкові!
І куди не кинь, куди не глянь -
Всюди небезпека тисне туго.
Про гельмінтів стільки запитань
У тямущого професора Чернухи!
І прискіпливий доцент Чумак
Заволік у вітамінні хащі
І пита, чому отруйний мак?
І залізо поросяті нашо?
Відгриміло, наче в дивних снах,
І з надіями зустрінуть люди...
Все ж, що на екзаменах не знати,
Він уже ніколи не забуде!

10.02.1990   X3BI

ЛІТА

Це ж Дзвонівський -
Студент колишній,
Той, що у мене в групі був!
Було, підказує із книжки,
А сам же, сам же -
ні бум-бум!
- Ну, як працюється? -
Питаю. -
Здається ти в Лебедині?
Дивується, що пам'ятаю,
І руку подає мені.
- Вже двадцять років...
- Що? Хлопчино! -
А сам задумався -

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

так і є:

У нього зморшки під очима

І сивина у скронях б'є...

...Чумак Микола,

Хто ти, де ти?

О юнь, єдина і проста!

Ростуть, ростуть мої студенти -

Мої літа,

... мої літа...

1990

Миколі і Тасі Діденкам

КОНВЕЙЄР

Іде конвейер невблаганно,

Дзвенить метал, летить перо,

Ще мить одна - і вже із рани

В риштак стіка червона кров...

І крик пташиний затихає

В байдужім гаморі машин.

А я лиш боляче зітхаю...

Чого ж стоїш? Допоможи!

І випливає, наче з ночі,

Казковий, добрий Айболить...

Конвейер став. Обід в робочих

Й в смачному смаженні столи...

1970

Птахофабрика "Повденна"

КОНСИЛУМ

В гумовиках і я, і він - Ветлікар.

Сопимо завзято. Зібрались, звісно, не на свято.

Не дощ, а березневий дзвін!

Кінця немає твані цій,

Куди не стань -

одні каверни!

Та ось уже, нарешті, ферма,

Сараї, наче острівці...

- Ось тут поезія своя, -

Мені супутник хріпло каже, -

Свої "Гвоздики" і "Ромашки",

Що ждуть кормів до солов'я.

Ведмідь, отої хоч лапу ссе,

І то хворіє!

А телятка?

Прийшлося консиліум скликати,

Хоч лікування й не спасе...

Я плентаюсь за ним услід,

А десь казки про Айболіта:

Під деревом -

звірята,

літо...

Іде на ферму Айболіт ...

28.01.1996   Чугуїв

РАЙСЬКІ ЗВУКИ

Тут всьому тиша - булава

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

Проміння, свіжість і ні звуку...

Тут, наче вибухи, слова

Від балакучої науки.

Тут манить неповторний світ

Для серця і душі навчанням -

Поглянь, як цей бурхливий цвіт

Кричить у радіснім мовчанні!

Послухай, як дзвенить роса

В ранковім сонячнім промінні,

І шепіт тиші не згаса

Теплом розніженого квітня.

Прислухайсь відчуттям душі,

Як проростає зав'язь мовчки

І як із травнем на межі

Природа бродить без сорочки.

Прислухайсь, як стрімкі кущі

Невпинно тягнуться до неба

І як в цей шарварок дощів

Уже на спраглу землю треба...

Ти чуєш, Всесвіту дитя,

Як думка музикою грає?

Ще не скінчилося життя,

А ти уже прийшов до Раю.

А ти ще й досі на ногах

У науковім мінареті,

Де явища у ланцюгах

Термінології предметів.

Та вже нестримано бринять

Душі і серця ніжні звуки...

Як тут образити цей рай

Словами грубими науки?

30.04.1999 ХЗВІ

НЕБЕСА

Зіп'ялось на ноги... Диво!

Верхні де подіть?

Зайвий хвіст і зайва грива

В мареві століть...

Задля рук знайти роботу -

Не проста яса,

Бо усі земні турботи

Розум колиса.

І йому наснилися храми

Серед зим і весн,

Що настирилися хрестами

В безвість - до Небес!

Там десь - у всесвітній паші

Дух земний снує,

Й звідтіля далекий пращур

Руку подає...

2000 ХЗВІ

РІЗДВЯНИЙ ЕТЮД

Колива,

курить,

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

казкує
В димі димарі,
І принишклив світ дивують
Дивом диварі.
Скарби сонячного раю
Світлими крильми
Сині янголи змітають
В засіки зими.
Двір роззявив ровом рота
Радощам рясним -
Розродилася природа
Ранком різдвяним!
Сріблом землю засіває,
Свято зве до втіх!
З неба стовбуrom стікає
Соковитий сніг.

13.01.2000   X3VI

РОЗМОВА З ВІРШАМИ

Тільки сядеш за науку,
Щоб дістатись докторів.
Знов заковуєте руки,
На болючому пері.
Я ж не став від вас ховати,
Що вже виданий наказ
Труд безгрішний подавати
Вченій раді напоказ.
Все ростив, плекав і сіяв...
Ну, а ви мені за те
Геть зібгатись в диспепсіях
Аж ніяк не даєте.
Від хреститись?
Буде гірше.
Бо така вже ДНК,
Що зовсім не пишуть віршів,
Ані ректор - ні декан.
І хоча ми завжди в муках,
Не пробачать нам ніяк
Ненаписану науку
Міносвіта, навіть ВАК.
Тож подалі - цур від мене!
Геть від вченого пера,
Бо життя моє нужденне
Рятувати вже пора,
08.10.1998   X3VI

КОЛИСКА

Спокон віку над Землею
Сонце розквіта
І колосяться над нею
Золоті жита.
Запах кожної стеблини
І дощів рясних...
Хто ж не вдячний за хвилини
Жити серед них!

Хто із нас баским Пегасі
В небо не злітав
У замріяні топази
Нездобутих лавр!
Кажуть, краще, ніж ізблизька,
Видно все здаля:
О, яка наша колиска
З висоти - Земля!
Тільки там в космічних скелях
Хай пробачить Зевс -
Я дивлюсь на рідну Землю
Зі своїх небес...
2000   ХЗВІ

ІДУ ДО ВАС

Доценту М.Д. ВОЛЬВАЧУ

ЗОЗУЛЯ

Зозуля все кує щоліта
Й червоні плями витира
І сьоме вже десятиліття
Святкує сивий ветеран.
Між нами відстань кілька кроків,
Лунають вірші. Кожен зна -
У нас різниця в дев'ять років,
А в ній застигла вся війна...
У нього рани невигойні,
І мене біль, що не стиха,
Хоча у тій кривавій бойні
Він був, а я ще не встигав.
Не гра...І уявить не просто,
Що там, де сіялось, цвіло,
Вмить пролунав холодний постріл,
І більш нічого не було...

...Зозуля знову закувала
Через вікно твоє й мое.

Вклонімось їй, що не проспала, -
Нехай кує,

кує

й кує...

Хай тиша буде їй навколо,
Щоб не злякалася вона.
Ти чуеш, друже мій

Миколо,

Налий червоного вина!

13.09.1996

ТОСТ

Ні, ще нема таких мірил,
Щоб змірять наболіле!
Не опускати ніколи крил
Мої Боги веліли.
Десь казка із мого життя
У вибухах горює,
Колосяться й горять жита,

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

І з ними теж горю я...
Мов дріт, стерня серед снопів,
А на димовій піні
Іще гойдається собі
Обскубені пір'їни...
Вщухає піна день за днем,
І вже нове століття,
Хоча дістався цей Едем
На крилах лихоліття.
І хоч обвугленим крилом,
Та піdnімаю келих
За невмируще джерело
Вже зі своєї скелі...
31.12.1999   X3VI

За мотивами картини І.Ю.Репіна
ВІКОПОМНА ТВОРЧІСТЬ

Діжка і горілка з перцем,
Хіба втерпеш тут говіть?
На столі - ні оселедця,
Але є на голоді!
Люльки, шаблі, дим горою,
А у ньому плава дзбан,
Відчайдушною братвою
Верховодить отаман.
Писар кожну шкильку ловить.
Дружній регіт нароста -
Це ввірвалось мудре слово
Для дошкульного листа.
Хтось іще додав з-під вуса:
"Ваша світлість, Ваша моць"...

Нумо, братчики, від пуза
Й від душі насміємось!
До бісів канон корану -
Творить зроєний загал
До турецького султана
Християнський мадригал!
26.11.2000   X3VI

До 10-ліття незалежності України

НАРЕШТИ
В крові і мозолях царівна...
В вінкові вірності і зрад...
Але, який же, Україно,
У тебе втілено заряд!
Хоч зайда дикої породи
Від заздрощів і крові сліп,
Тут дбає про врожай Господар
І в поті нива родить хліб.
Учитель, робітник і вчений -
На баго діє рід увесь,
Тут Бог душі - Тарас Шевченко,
Тут пастор - Олександр Олесь!
І як же нам не розуміти
Своїх енергоносіїв?

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

Ти маєш право вже посміти
Сказати вслух -
вони мої.,.
24.08.2001   ХДЗВА

Студентам Прокопенку, Кав'ярову, Кущу, Колеснику, що 23.12.1975 року подарували мені орфографічний словник /для школи/, супроводивши його надписам: "Бажаємо творчих успіхів в українській радянській поезії".

ТЮЛЬПАНИ

Лірична повінь на душі,
Гілки іще про квітні мріють,
А унизу серед кущів
Уже тюльпани пломеніють.
Такі бадьорі та ясні,
Співучі. Як же їм не йняти,
Коли вчуваються пісні
В пелюстці кожній про зачаття!
Достоту відтворити їх -
Невдячна справа на весіллі,
Де світ ув'язнений для втіх,
А квіт, мов зілля серед зілля.
Але піvnі на рушниках
Нагадують родинні перлаі...
Я потягнувсь до словника,
Мов спраглий птаха до джерела.
О, краю муз, не осуди
За безпорадність несвідому!
О, як болять мені сліди,
Що простяглися гень від дому...
Спокута серце обвива,
І я молюся рушникові,
Печуть не загдані слова,
Сумує тиха колискова.
Тюльпани мріють на столі -
Німа згвалтована окраса,
Десь там зачаття у землі,
І кров тече в байдужу вазу...
25.04.1976   ХЗВІ

ПОВЕРНЕННЯ

Немов ляштиль пацан в мені ще,
І як хотілося тоді
Свою складати казку вішу
Із непокірливих складів!
Перо напружене виводе
Труднощій шлях від А до Я.
Ура! Вже словом нагороди
Бринить баталія моя.
Я знов лечу сюди на крилах
Моїх розбурханих думок
І раптом... Мов дрімуча брила
Чорніє на дверях замок...
Байдужий напис очі коле
І душу до крові шкребе,
Що тут тепер уже не школа -
Якесь консервне АТП.

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

А там, всередині, на парті
Буквар розкритий, а над ним
Той, хто не знає, що це бартер,
Й не пахне бізнесом нудним.
...А хмари ордами налаязять,
Калина погляд обпіка.
Як знову хочеться до класу!
Замок холодний не пуска...
12.11.2000 р. Стара Рябина

НА ЗЕМЛІ
Небувале!
В сум'ятті синоптики:
Січень в руку й весняна теплінь..
Вивіряють -
коли ще було таке?
Ні, не зна ні одне з поколінь.
Прикидаєм,
віщуємо,
важимо...
І гадаєм -
добро це чи зло?
Може, й справді сучаснику нашому
Внечерговій весні повезло.
А чи здатний усе передбачити
Наш стрімкий науковий прогрес
І, чи зможе Земля нам пробачити
Божевільний, розгнузданий стрес?
Чи зима серед літа не скоїться
Вид хитких, ексцентричних ідей?
А зірки задивилися з космосу,
На земних невгамовних дітей...
1995   ХЗВІ

ЮВІЛЕЙНЕ
Бува і так, що в круглі дати
Завертить голову дурман,
І може відданість і зрада
Купити душу задарма.
Он щось напакрябує начальство,
У відділ кадрів посила
І створює наказ повчальний,
І кличе в залі до стола...
І підіймаються фужери,
І ти уже возісся в рай,
Немов небесні акушери,
Тебе переродили вкрай.
І звідусіль одні елеї
Спливають маслом по душі,
Чого й не маєш навіть, клеють
І недруги, й товариши.
Не сердься, мій читачу-братьє,
А недруг - не дери свій ніс!
Мені і знову круглу дату
Мій ангел все-таки приніс...

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

20.08.1995

ОПТИМІСТИЧНА ПІСНЯ

Вже стільки зарікався, тільки ні -
І знов у вічність падають пісні...
Чи соловей їх щиро пом'яне,
Чи чорний крук хвалитиме мене?..
Попробуй спромогтися на прогноз,
Там, де змішались квіти і мороз,
Де жре державу дика саранча,
Де ні за що ніхто не одвіча!
Де стільки розвелось партійних орд,
Що вже зовсім затуркали народ!
Попробуй докумекай, хто вони -
Праві і справедливі брехуни!
Я співчуваю вічному Йому
І вірю - переживемо зиму.
Яке то щастя мати, розум свій
І не встрявати у жорстокий бій!
Я стільки зарікався, тільки ні -
І знов у вічність падають пісні...
Чи соловей їх щиро пом'яне,
Чи чорний крук хвалитиме мене?..

19.04.1997   ХЗВІ

ІДУ ДО ВАС

Живі шановні Ветерани!
І ті, що не прийшли з війни...
Я також бачив не з екранів,
Як не верталися вони...
Вже стільки літ минуло поспіль,
Ще й нині, як в болючім сні:
Вдова і трудодні в колгоспі,
І напівсиrotи при ній...
Ніхто тягар отої не скине.
Волік снопи до кіп і я,
А папірець лежав у скрині,
Що батько згинув у боях...
Така платня, така покупка
На все життя далась мені.
І ми страждали з Вами вкупні,
Бо на війні, як на війні!
Але для кого? Задля чого?
За правду шептіт навіть змовкі:
Щоб не повісили самого,
На рота вішали замок.
Я також зі свого народу
Або іще з народних мас
І не цураюсь свого роду,
Іще живим іду до Вас...

16.01.1996   ХЗВІ

СЛОВО

В напрузі відчуттів сувій
Мій мозок ловить,

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

Щоб злити хмари грозові
У стисле слово.
Щоб завиднілося в серцях:
Хто - за, хто - проти...
Боротись буде до кінця
За міць народу.
Щоб він і сіяв, і орав,
Сміявсь розкуто,
І задубілі розірвав
Душевні пута.
07.10.1996

ІНТИМНА РОЗМОВА
Погасли хмари в небесах,
Замурували сонця втечу,
І мимоволі сам на сам
Ми стріліся з тобою, вечір.
Давно вже скочені жита
І у слоті згоріли клени.
Я все одно тебе не ждав,
А ти дістався сам до мене.
Прийшов і тихо поєднав
У темряві ясне і сіре...
Чи в тебе до святого дня
Нема ніякої довіри?
Не потурай земному злу,
Коли тобі дають у звіті
Хто незаслужену хвалу,
Хто незаслужену обиду.
Хоч краплю настрою позич,
Ще ж буде сонце, хоч - не хочеш!
А ти насупився, мов сич,
Що тільки й зна - чекає ночі...
I9.O2.2OOI   X3BI

ВЕСЕЛИЙ СОН
Чи це так, чи просто сниться -
Все у мене, як в раю.
Боже, дай повеселитись
Біля прірви на краю!
Хай мене здивує ворог
І розчулять онуча?
Утоплю я горе в морі
Й не залишиться печаль.
Чи це так, чи просто сниться -
Все у мене, як в раю.
Боже, дай повеселитись
Біля прірви на краю!
08.12.1996

**ГЕНЕТИЧНА
НОСТАЛЬГІЯ**

ПІСНЯ ПІВНЯ
Гумореска

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

Громадяни пташника, кури всіх порід,
Я пішоном засиплю ваш виснажений рот!
І клянусь печінками, всім своїм нутром,
Що з небес посипеться зоряне добро.
І ніколи, пташеньки, я не мав гріха,
І ніде нікому ще й зроду не брехав.
А яскраве пір'ячко і мої пісні
Квочка - разом з генами зачала в мені.
Я вам буду відданим до самих кісток,
Насокорим, куроньки, писклявих діток.
Світ старий зруйнуємо зверху до основ,
Розгребемо лапами знавісніле зло.
А натомість курячій побудуєм хлів,
Щоб павич уквітчаний від зазdroщів млів.
Нам же видно, куроньки, із найвищіх віт -
Лиш громада куряча порятує світ.
Тільки, як внизу отут ще й кролями тхне...
На найвище сідало оберіть мене!
Й буду майоріти я аж найвище всіх,
Мною замилується весь - усенький світ.
А якщо обіцянки ткну під хвіст сірку, -
Все одно співатиму вам "ку-ку-рі-ку!"
Раз червоним полум'ям грає гребінець,
Ви й самі наносите золотих яєць!
Тільки як внизу отут вже й послідом тхне...
На найвище сідало оберіть мене!

07.08.2001   ХЗВІ

ПУП ЗЕМЛІ

Hi!

Він зовсім, звичайно, не з ледарів,
В кріслі б'ється цілісінський день.
Лиш біда в бутафорному злетові
Наперед нереальних ідей.
Промовляє натхненно, напудreno,
Не шкодує ні спів, ні пера,
Корчить з себе наставника мудрого
І оглух
до тверезих порад.
Спробуй тільки йому заперечити!
Не гніви - будь розумним хоч ти -
Недотепою будеш охрещений,
Ще й з посади ураз полетиш.
Так зате -
тут єдина позиція
Й сперечатися з нею -
Дарма,
Раз начальник поліз
у амбіції,
Розумніших за нього -
нема!

1998   ХЗВІ

ПОХВАЛЬБА

На купинах - весільний шабаш:

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

Музквакіт про смердюче дно.
І прославляє жаба жабу,
Поки не висохло воно.
А там - під стілом на огризках
При повній темряві, на дні
У пацюків хвальба до писку
У нечистотах з-під свині.
Вони ж по-своєму не хворі,
Хоч ми й знедужаєм від них.
І що нам до чужого горя
При власних нечистях рясних!
У кожного своя натура,
Усіх свята земля трима.
Тому й закінченого дурня
Дебіли хвалить не дарма.
Ну й що ж, бува.
Та мозок сушить
При цій невстояній добі,
Щоб Бога не хапав за душу
Якийсь захвалений дебіл.

1997   X3VI

МІЗЕРНИЙ СВІТ

Щось прикидає, щось плека...
В розмові?
А ні-ні встрювати!
Куди там душу розливати -
Вона у нього й так мілка...
На вус мотає і пасе,
Хто що сказав і проти кого.
Возрадується на дорогу
І до начальства віднесе.
Іще й додасть з свого нутра
Смердючий бруд до компромату,
Що довго будеш відмивати...
Ну, а йому -
Ізнов пора!
Потре долоньками живіт,
Щасливенський, безмежно радий.
Що ж буде, коли в нього вкрадуть
Отой його мізерний світ?!

03.04.1997   X3VI

СОВА

Я бачив, як складає крила
Дзьобастий беркут на сові -
Вони лиш тільки помирились
На цій галяві лісовій.
І вже тепер ніяким лихом
Їй не обернеться війна -
Зів'яло в пазурях затихла
В останнім подиху вона...
05.07.1982   X3VI

СКОРПІОН

Наткнувся на річку
В спекотний сезон
Весь у милі-поті
Чорний скорпіон.
Мотався даремно
І туди й сюди -
Як же на той берег
Річку перейти?
Гульк - аж черепаха
Спить поміж лози.
Розбудив і просить:
- Ну перевези,
До зарізу треба.
А вона в отвіт:
- Ти ж мене ужалиш,
Про це зна весь світ,
- Ні! - дітьми клянеться,
Аж довів до сліз,
Ублагав нарешті
І на спину зліз.
Тільки догреблася
До тії коси -
Скорпіон зіскочив,
Миттю укусив.
- Вибачай, невдахо,
Спочивай в багні,
Бо куди ж отруту
Скажи, діть мені?
1990   ХЗВІ

ТВАРИННИЙ СВІТ

I. СВІЙСЬКИЙ

Вік машин. І прудконогі коні...
Вони просто в ньому незаконні.
Варто нагадати про корову,
Як товстухи враз насуплять брови.
А нахаби - хрюкотливі свині
В некультурності людській повинні,
Не говорячи уже про вівці,
Зовсім зайвих при "розумнім" віці.
Кажуть, кози бездоганні? - Дзузьки!
Капризнюючі, мекають по-людськи.
Може, до душі були б індики,
Так у них завжди надута пиха.
До вподоби гуси б, мабуть стали,
Що від краху Рим урятували?
Але ж нині чують навіть стелі,
То ж навіщо їх безладний легіт?
А курьми сам Бог велів гордиться,
Тільки б вони вміли не гребтися.
І були б на висоті вутята,
Так не можна ж їх нагодувати.
Із собаками стосунки звісні,
Вони, пак, співають довгу пісню...
У котах бува така потреба!

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

Тільки ж, кляті, лазять, де не треба.

І осли, і їжаки й верблюди

Чимось теж не до вподоби людям -

Довговухі, тягучкі, слиняві...

Взагалі про них недобра слава.

І куди не кинь: все вади, вади....

Доки ж людям їх передавати?

А понюхаєш - яка гидота!

Прибирай ще їхні нечистоти!

А ще ж треба їм надбати корму,

Будувати повітки, комори...

Як мочити сухарі до смерті,

Краще зразу з голоду померти!

26.09.1999   X3BI

2. ДИКИЙ

У полях, лісах... О, ні, не тихо!

Розвелося скрізь твариння дике,

Безсердечне, грубе і нюхате,

Некультурне, хиже і кудлате.

Косолапий з затишку лісного

Неодмінно наступа на ногу.

Прудконогий і тремтливий заєць

Без посвідченъ по ночах гасає.

Вовк ніколи з вівцями не в ладі,

Як їх не ховай, - вседно украде!

А хитрюща з пелюшок лисиця

Із курьми не хоче помириться.

Солов'їв не вишурхати з гаю,

До нестягами серце розтинають,

Журавлі на душу валять гирі,

А самі летять собі у вирій...

Для сови всю ніч не спати - кредо,

Зубрять все оті нудні предмети,

А сороки, лише ухоплять звістку,

Зразу мчать, щоб зазирнути в кістку.

У ворони теж удача дика -

В кожну дірку свого носа тика.

Миші капостять під носом людям,

Риуть, риуть, нишпоряТЬ повсюди.

Ну, а жаби, хоч і смирні наче,

Так зате у них холодна вдача.

То ж від дичини немає спасу,

Лиш ступнеш, - ховається відразу.

Та іще привикла нишком пастись

Тварь, як не безрога, то рогата.

Тільки ж варто пильно придивитися -

Вже на волі їй немає місця:

Скрізь машини, розум, руки хвацькі...

Так здавайся! Нічого ховатися!

Досить вам уже всю ніч не спати,

Щоб лише людей перекривляти!

26.09.1999   X3BI

ВУТЯТКО

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

Взяв тебе я маленьким вутятком
І плекав, наче любе дитятко.
Ти росла, ми з тобою дружили
І у тебе міцнішли крила.
І буди у нас різні незгоди,
Я носив тобі їжу і воду.
Ти мене так завжди зустрічала!
І терпіти й любити навчалась.
І жили ми у злагоді й мирі.
Тільки взяв мій товариш сокиру...
Ти із рук його зовсім не рвалась:
Я був поруч - твій вірний товариш.
Вутя, вутя, вуташа! - я кликав.
Я ж ветлікар, у мене лиш ліки!
А сокира звелася і сіла...
Й голова, наче лист, відлетіла...
Ну, а потім в святковому залі
Їли м'ясо і пісню співали...
01.12.1995   XЗВІ

РОЗМОВА З СОБАКОЮ

Чому це ти, Мухо,
Така невесела?
Заходь же.
На двох
Розподілим вечерю!
Нам ніде подітись
Від щастя і болю -
Таке це життя
І така наша доля.
Он цілу уже
Україну розкрали,
А в тебе сьогодні
Лиш Цюю забрали.
На нього одінуть
Нашийник ошатний
І буде щасливих
Людей розважати.
А в мене лиш тільки
Дружина в лікарні,
Зарплату чекати -
Забава примарна...
Не бійся ж, будь гостею
В мене в оселі,
По-братськи поділимо
Скромну вечерю.
Укупі отут
Веселіше нам буде.
Як гарно, що в світі
Є звірі і люди!
Заходь же, не бійся,
Я радий без міри!
Й спасибі тобі
За собачу довіру...
14.04.1999   XЗВІ

ГЕНЕТИЧНА НОСТАЛЬГІЯ

Цікавість билася давно -
Звідкіль такі смішні ознаки,
Чому дуріють під вікном
Розлючені коти й собаки?
Що на заваді цих створінь
В Любові, Злагоді і Мирі? -
У них є діти, матері
І ніби небагато жиру...
І ось, нарешті повезло -
У мухах докопались вчені
До нуклеїнових кислот
І вдерлися уже до генів...
Яке ж скупе у них нутро
На рівні генотипів різних!
Тож нетерпимості тавро
Вартує в кожнім організмі.
І ми у генах до кишок...
Невже і нам до скону гризтись,
Раз там іще - до пельошок
Зерно дрімає гонористе?
Але ж "світила" довели,
Що через спеки і морози
Ми з поту й смерті здобули
Іще одну могутність -
Розум!
Іще поверх своїх зубів,
Людина вистраждала Віру.,.
То що ж заберемо собі
І що залишимо для звірів?

08.12.1996   ХЗВІ

БИСТРИНА

МОЛОДІ

Припливла додому кара,
Ні промінчика з очей!
А вони ж велики, кари,
Ще й коса через плече!
На душі у мене хмура -
Знов не вимів я сміття...
Будуть блискавки і бурі.
Ну й розява!
Ну й життя!
Підіймаюся швиденько
Та за віник.
А вона
Щось уже на кухні дзенька -
Значить, скоро вже й війна.
Тільки що це?
Ну і диве!
Посміхнулась, підійшла.
Ще й питає співчутливо:
- В тебе лекція була?

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

- Що?
Була...
Ледь одвічаю...
О, яке життя складне...
Значить, я її вивчаю,
А вона -
вивча мене.
1968   ХЗВІ

***

Глянь на себе в дзеркало -
Милостивий Бог!
В тебе, певне, серденько
Стислося в клубок!
Чи не в час проснулася,
Чи вкусив комар,
Не в ті туфлі взулася?
Скільки в домі хмар!
І мені невесело -
Серце крає спів,
Та не втну поезію
В капці світлих слів...
Сядь.
Всміхнися лагідно.
О! Тепер мені
Сяють зорі злагоди
В синій глибині.
І моїми віршами
Ранок темінь п'є,
Щоби світло тішило
Серденько й твоє...
28.03.2000   ХЗВІ

***

Ворскла,
кладка,
верби і осоки
І прозора, мов слізоза, вода,
Небо сине-синє і високе,
Біля кладки Єва молода...
Поруч ней - купкою білизна.
Праник розтинає тишину.
Я підплів так тихо і так близько,
Що аж зойк ударив по човну!
Заспокоїться, люба, -
я від Ноя,
У моїх руках тuge весло. Глянь -
зелене плаття бистриною
У потік від кладки понесло.
Я його зловлю тобі на радість,
Пересидь тривоги у човні:
Ворскла наша, хоч у тебе краде,
Знов для тебе поверта мені.
...Мріє наш Ковчег...
І літ безладдя

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

По піску спливає і в пісок,
А оте твое зелене плаття
Я усе ловлю серед осок...
2000   ХЗВІ

НАТЯЛЯ

Прибігло босе і голодне,
А мама -
аж кипить уся:
- Ну де ж ти бейкалась сьогодні?
От горе! Гречь тебе б не взяв!
От кляті вуличні печатки!
Іде вже тут гріха тайть? -
Хова тернові оченятка,
Брудна, розхристана стоїть.
І я, вдаю із себе строгість,
А в ній слізки вже течуть.
Ну досить.
Посварила трохи...
Але усе-таки мовчу.
Терплю...
Не смію заважати
В цій педагогіці скрутній,
Я також світ хотів піznати -
Рубці ще й досі на мені.
1997   ХЗВІ

***

І знову розходилася мама:
- Ну їж, біда моя, мерцій!
А та з надутими губами
Щось колупається в борщи.
Дивлюсь -
поклала ложку кволо,
Насупилася - не підходить!
- Ти думаеш збиратись в школу?
От наказав мене Господь!
І в кого тільки, рідна нене,
Така вродилася комиза? А ти!
Накинулася на мене, -
Хоч би словечко її сказав!
Іще йому хотілось сина.
Тут із дівчам ладу нема.
Надворі тихо і красиво,
Надворі сонце і зима.
І ми далеко вже від дому.
- Скоріш очунюйся! -
сміюсь.
Іде дівча у невідоме
Й за руку держиться мою.
1978   ХЗВІ

***

А донька гасає по колу.
Милуюся -

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

ач, підросла!
Вона повернулась зі школи,
П'ятірки дишеш принесла.
Мені на коліна згреблася
Й горта величезний словник.
- А що то за букви? Ми краші
У класі вивчали за них.
І я осміхнувся дівчаті:
- Земля, континенти, моря...
Ще рано англійську вивчати -
Спочатку здолай букваря!
Принишала на хвильку, а згодом
У гордощах брівки звелись:
- А ми рідну мову сьогодні
Вивчати уже почали...
1978   ХЗВІ

***

Мені приснивсь чарівний ключ
Від часу і від простору
Аж до отих казкових круч,
Що височать над Ворскла.
Неначе я його беру,
Але бракує сил мені
Відперти вранішню зорю
У павутинні сивому...
Чи й ти примарилася мені
І хто з нас винен - ти, чи я,
Що нас несе в однім човні
Ця нездоланна течія?
І час, і простір день за днем
В чоло різцем впиваються,
Не відпускаючи мене,
Де казка починається.
Невтомні скульптори німі
В ограненні не скупляться...
Я безпорадний на кормі,
Мовчить моя супутниця.
І наче хвілям в унісон,
Зоря вечірня грається.
Не хмарся, люба, то лиш сон,
Що з Ворскли відкривається...
14.01.2000   Стара Рябина

БУБИРІ

Аж ось і Ворскла - тихе диво
У далеч плине мерехтливо.
Рибалка збоку зирк на мене,
Таке мале, таке зелене!
Штанці засукаючи в хлопчати,
Аж до колін горять "курчата".
Закинув вудку діловито.
- Давайте, дядьку, вдвох ловити.
- Давай, - всміхаюся малому. -
За всі роки зіб'ю оскуму.

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

Але за дві тяжкі години
Хоча б бубир!
Хоча б єдиний!
І якось смішно й сумно стало.

Яких я шук тягав, бувало!
Й здалось мені у ці хвилини,

Що то не Ворскла -
пам'ять плине,
Що над водою зовсім близько
В худенькій постаті хлопчиська
На всі віки завмерла наче
Моя настирливість хлоп'яча...

07.07.1979   Стара Рябина

БІЛЯ ВУЛИКА

Вічне це буденне свято,

Мабуть, кожен зна -

Бджоли вертяться завзято

З ранку до пізна.

Й ні до чого, частку котру

Час їм царства дав,

Що відімруть як непотріб,

Тижнів через два.

Не даремно ж сонце світить

З вічного вікна!

У живім бує квіті

Дошка прилітна.

Повнять вулика невпинно

Обніж і нектар,

Щоб наступне покоління

Підхопило старт.

Не скупись, всесильний Боже,

Доки крила е.

О! Як все це тільки схоже

На життя

моє...

01.05.1999   ХЗВІ

БДЖОЛІНІ НАДІЇ

Вже першим подарунком саду

У очі дивиться весна.

Хто може крони розписати

В такі шедеври, як вона!

І бджоли в світ оцей босоніж

Своє напружують крило,

А до сім'ї крилаті обніж

Нестримним валить джерелом.

Цей хор природи неповторний

І землю, й небеса вбира.

Й розчулює квіткове море

Чутливу душу бджоляра.

Аж світяться сади і доли!

Радіє думка від прикмет:

Надходить обніж -

будуть бджоли,

А будуть бджоли -

буде й мед.

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

04.05.1999 ХЗВІ

РОЗПАЧ

Ніч німа підперла небо
На земних биках,
Не дай Боже коли-небудь
Знову заблукатъ!
Дикий жах під шкуру лізе,
Спину обляга,
Тихо крадеться над лісом
Гострий ятаган.
Відчай між кущами риска,
Скрізь кути тупі,
Наче лапи страховиська
Стовбури дубів.
Ніс настирливо лоскоче
Павутиння й цвіль
І в трухляччах світять очі
Звіром звідусіль.
Стій, замри, дракон проснеться!
Чи то пень, чи ріг?
Раптом тріснула по серцю
Гілка із-під ніг.
Розкололась мимоволі
Тиша лісова,
Що аж зойкнула від болю
В глушині сова...
10.11.2000 ХЗВІ

ОСІННЯ ДОРОГА

То не ніч - душа моя,
Серце, наче камінь...
Що ж ти в'єшся, мов змія
В мене під ногами?
Захвалили тебе скрізь -
Стежечка, стежина...
Ти ж бо водиш в гай і ліс,
Де гриби й ожина.
О, яка ти навесні!
Тільки ж зараз - осінь...
Лопотять дощі нудні,
А не теплі роси.
Та іще стирчатъ кущі
На привиди схожі,
І від них уже в хлюпці
Спина і холоші.
Де ж ти бейкалась, дурна?
В багнюку змісилась!
Ноги вищупити з dna
Вже бракує сили.
Я давно тебе уже
Кинув би трикляту,
Плаваю в тобі лише,
Щоб не заблукати.
Ну веди! Чого ж ти ждеш?

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

Знов топлюсь, зринаю...
Ой, куди ж ти заведеш,
Я і сам не знаю...
08.10.1999 ХЗВІ

ПЕРЕХРЕСТЯ

Що було, того не перекреслиш,
То зітха, то знову затиха.
Я стою ізнов на перехресті
І мене у спину хтось штовха.
Десь гойдається моя колиска
В хаті, що давно уже знесли,
На подвір'ї з галушками миска,
Падає на землю небо слив...
І мою голівку тішить ненька,
Що давно на цвінтари чека,
Десь моя коса на Прірві дзенька,
І течуть струмочки по щоках.
Там десь. Там окрилена дорога,
Що оплакували мати й син,
Від того далекого порогу
До моїх теперішніх сивин...
І стою, немов хитка споруда,
На семи вітрах в самотині,
Чи мені праворуч повернути,
Чи ліворуч повернуть мені?
Знову хтось штовхає недоречно.
Я у вдачу повернувсь тверду -
Не чіпайте більше мої плечі,
Я свою дорогу сам знайду!
І закляк на хвильку, камінь наче.
Десь далеко ненька, хата, сад.
Я молюся, я кріплюсь, я плачу,
Що не можу повернути назад...
09.08.1999 ХЗВІ

З У Б

Кажуть всі, що краші зуби - золоті.
Тільки я своїх міняти не хотів:
Омерзеного металу не було,
А мені на злідні тільки і везло.
Я і так зубастим, мабуть, дуже був,
Із-за них зубасту славу роздобув.
Поки-що мої зобідчики мовчать.,
Бо свої у мене в щелепах стирчатy.
І такi, що в рота пальця не клади,
Коли сам іще в зубастих не ходив!
Ними я усе життя науку гриз
На полицею клав лише в свавілля криз.
Ними скаливсь від душі /на кутні теж/
І скрипів, неначе журнами, без меж.
Через них, було, не тільки воду лив,
А іще крутих начальників молив.
І не раз уже було в моїм житті,
Що від холоду зубами цокотів.

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

На півслові обриватись не звикав,
Хоч було чим прикусити язика.
Тільки щось вони хитаються уже...
Хто ж тепер мене від світу збереже?
...Прислухаюсь, як беззубі шамкотять
За пропите і розчавлене життя.

18.04.1997 X3BI

Микола ЧУМАК КВІТЕНЬ

1980

РОВЕСНИКИ

Мама погибла

мене теж у світ пустила
Мрійна тятива,
А навколо колисались
Райдужні дива.
Пронесло крізь буйні весни
Збуреним конем,
Місяць серпень - мій ровесник
Знов стріча мене.
Кожен раз у нього в домі
Вигравалась роль:
Він для мене - цар,
Я в ньому - сам собі
король.

В руку падали піснями
Думи молоді.
Нова зірка перед нами
Знов на висоті...
Пнусь, тягнусь до неї в поті,
Став на повний зрицтв,
Щоб не залишать на потім,
Бо часу в обріз...
Знов на збуреному Сонці
Роль кипить моя.
Може, знову у сорочці
Народився я?
20.08.2000 ХЗВІ

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

В ДОРОЗІ

Шофере, жми на всі педалі -
Володар швидкостей гучних!
Хай рвуться під колеса далі
І дух захоплює від них.
Часу немає озиратись,
Що там, обабіч від шосе -
Усе - і смуток мій, і радість -
Сучасна техніка несе.
І нас чека мета важлива,
І ми повинні бути в строк.
Цивілізація примхлива
Не терпить відступу й на крок.
Думки стискаються до болю,
Двигун напруженого гуде.
А серце проситься на волю
До квітів, трав і до людей...

10.03.1987   ХЗВІ

***

Вкотре я уже клянуся
Сам собі із дня на день -
Ось візьму і опинюся
Поза межами пісень!
Цигаркам отим заклятим
Рот задраю на замок,
Перестану задивлятись
На привабливих жінок!
І тоді додому вчасно
Потрапляти буду я,
І закінчиться нещасна
Зачаклованість моя!
Як це просто, рідна нене! -
Стану милим, як дитя,
А моя дружина з мене
Зробить ціле відкриття!
Знов копчуся і потію -
Все спішу, бо часу брак.
І думками багатіє
В ейфоріях неборак...

17.05.1999   ХЗВІ

ГОРОСКОП

Всесвіт до кінця порядку повен,
А під Господом - міцний стілець,
Зліва нього асистує Овен,
Справа - із паперами Тілець.
На жилі й на цвинтарні оселі
Водолій свячену воду лле,
Грози позивних на грішну Землю
Безупинно ретранслює Лев.
І у нас у всіх одна дорога,
Хоч проси кого, хоч не проси,
Перш ніж опинитись перед Богом,

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

Наші душі важать Терези.
Зиряться некліпаючі Риби,
Козерог не знає, що то сон.
Хто злетів, - мандруй уже без скрипу,
Бо впорснє отруту Скорпіон.
А Стрілець прицілеться із лука,
Грізні клешні розчепірить Рак...
Хоч - не хочеш, на колінах слухай,
Праведний і грішний неборак.
Як помилує, тоді уроочно
Поміж Близнюків пірнеш у Рай,
Не пробачить - Діва непорочна
Заведе до пекла. Ось і край...
II.01.2001   X3BI

ОСЬ І ВСЕ...
Я спішив. Куди? Хто знає.

І для чого - теж...
Думав, що земному раю
Не існує меж.
Може ж, то останні двері
Я у рай закрив?
І гасають на папері
Бісові вітри.
І сміються божі квіти
В сонячній ясі,
І блищає сліпуче звідти
Очі у росі.
То чека моя кохана
Все життя мене
І зове минулий ранок
В щастя неземне.
О, як гірко, гірко плаче
Матінка моя...
Хто ж тепер мені пробачить,
Що спізнився я?

11.02.1999   X3BI

***

0, який же я негарний -
Не надбав достатку ріг!
Вже пробач мені, кохана,
За невинний сивий гріх.
І прости за тиху осінь,
Що у мене на лиці,
За далекі ноги босі
І за довгий сон в руці.
За розгублені надії
Та за знайдені жалі
І за те, що я радію
Кожній квітці і бджолі.
Що не дбав лише про себе,
В музу нарядивши світ,
Серед лісу, серед степу
У піснях мій гинув слід...

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

Може, босий я і голий -
Те, що є... Пробач...
Хоча
Ні за скрупість, ні за холод
Ні за що не вибачай!
17.05.1999   X33I

***

Все тихо так створилося в житті
І я уже зими в передчутті.
То вітер вивіяв шовковість брів,
Коли через поля з тобою брів.
Вже натомилося серце від ходьби,
Багато я знаходив і губив.
І як би не воліли, марний труд -
Уже тебе й мене не повернуть...
Але десь там - в далекій далині
Ти стільки квіту віддала мені!
І я не був скрупим - увесь свій дар,
Як буйний квіт, поклав на твій вівтар...
7.03.1997   X32I.

Любі і Наталі
КАЗКА

Доні-доні, далечінь голосить.
То не обрій - запітніло тло.
І, немов моїм сивоволоссям,
Землю до країв заволокло.
Може, то й не журавлі над степом,
Тільки зойки тануть у імлі.
Чи моя душа тривожить небо,
Відчаєм чіпляючись землі.
І несе на кару чи на ласку
Всесвіту невинне каяття
За придуману не мною казку,
Казку про буття і небуття,
Що поєднує святе і грішне
У минущі радоші й жалі.
Любі доні, наступила тиша -
То усе ж летіли журавлі...
21.01.2001   X32I

ЗГАДКА

ДАР ВЕСНИ
Не вагайся, серденко, -
Пий до дна!
Там закуті любоші
У вина.
Чарка зі щербинкою?
Ну, то й що ж -
В забобони вірити?
Ні за що!
Глянь, які яскравості

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

Через скло,
Лиш би в серці тріщини
Не було!
Звітувати радошам?
Перед ким?
Хай охопить полум'ям
Нас палким!
Посивіють бороди
У старих...
Ну, а ми, як літепло
Серед криг.
І між цими квітами -
Дар весні.
Чуеш, вічність стукає
По мені!
02.04.1987   ХЗВІ

I.A. Мкацаянц
СОНЕЧКО
Молода вірменочка -
Темінь брів і вій,
Мов струмок із березня -
Голосочок твій!
Розсівають промені
Очі та кольє
І в кімнаті зоряне
Світло настає.
Хоч вино і бублики
Кличуть зі столів,
Чоловіча публіка
Позбулася слів.
І дрімучі дзвоники
У моїй душі
Розбудило сонечко,
Що без паранжі.
А вона ще й в дзеркальце
Ревно зазира,
Зневажніло вертиться,
Пасма підбира.
Кинь до біса скло оте
В кошик без вагань!
Краще до Валери ти
В щирі очі глянь...
29.01.1997   ХЗВІ

ЕТИОД
Упокоїтись не маю сили.
Нічка, кароока медсестра,
Все б мое безсоння загасила,
Та сама під місяцем згора.
Навкруги так лагідно і тихо,
В горобинні потопаю я.
Ти, либонь, завжди буваєш дика.
А буваєш інколи моя.
І зовсім би став для тебе милим

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

Із холодним сяйвом у борні,
Тільки що із мене за світило
З кущирів ворскляніх і стерні?
Тут нема ні Ворскли, ні латаття,
Ні підсуканих холоп нема,
А твоє блискуче чорне плаття
Безсоромний Космос розійма.
Ти ізнову й знов, як на долоні,
Перед свідком враженим тремтиш,
Доки аж не визволить з полону
Хмарка твій загублений престиж.
Красень вже дріма на небосхилі
І, нарешті, стомлений, засне.
Ось тоді нас роз'єднати не в силі
У зеніті клечання рясне.
...Догожда мені сестра-циганка,
Але тихо світло вирина...
Шепіт виплива...
Обійми ранку...
І ніхто про наші сни не зна...

07.08.1999   ХЗВІ

ВАЛЬС

- О, Микола Іванович! -

Насварилась мені,
Як вельможному панові,
Б'є поклони земні.

В чому винен я все-таки
І до чого сей жарт?

Від раптового дотику
Прямо кинуло з жар.

І зім'явся ніяково:
Мо' що зайве сказав?

О! А світиться як вона!

А гнучка!

Як лоза!

Сам на себе наскаржуся
Й репутацію б спас:

Запитати наважився...

Та закінчився вальс.

25.01.1996

Вона створила свій персональний балет: культ тіла і пластики. Про дружину С.Єсеніна Айседору Дункан

БАЛЕТ

В тебе очі -

хвилі в морі,

В тебе подих -

океан!

І шовки твої прозорі,

Ти ж бо дійсність без обман...

Линеш полум'ям до мене,

Хвилі плинуть із очей,

А стрічки -

гілля зелене -

Плавне впали на плече...

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

Ти така легка, таємна,
Мов хмаринка на руках,
І маленька, й необ'ємна.
Б'ється серце...

Тиша...

АХ...

Погляд мій завмер на сцені -
Там зімліний силует...
Та хіба ж лише Єсенін
У такій імлі поет!
12.01.1996

ПЕРУКАРКА.

О, яка яскрава в дзеркалі вона,
Обробля мене, неначе барана -
То у світі є професія така,
Щоб людей ніхто щетинним не лякав.
Ну й попався ж!
Біля неї я й не я,
Голова у мене, наче не моя -
То праворуч, то ліворуч поверни,
Задери або униз її нагни...
Обійма, голубить "канцелярію мою",
Позабувши зовсім про красу свою.
Клаща ножицями, чеше гребінцем...
Та не дай моя дружина взна про це!
Не світися ж!
Не наводь мене на гріх,
Дай залишити добром оцей поріг!
Ну й хоробра!
Ні на крок від мене вбік!
В тебе ж також, мабуть, вдома чоловік...
Чи в кіно, а чи пливу в туманнім сні,
Закрутила вона голову мені...
Ой, ви, хлопці, краще в мохові сидіть -
До цієї перукарки не ходіть!
Бо вона ж вас обчикижить, як мене,
Через люстра, наче зірка, промайне!
А мені вона сказала -
знову жде,
Коли клята шевелюра відросте...

14.08.1997   X3BI

Казав мені батько, щоб я оженився...
Із народної пісні
ЗА НАРОДНИМ ЗВИЧАЄМ
То добрє, друже,
Що в поту
Ти звик давно вже
Сам про себе дбати,
Потрапити боїшся
Під п'яту,
А ще ж дітей
Народиться багато...
І дійсно, мабуть,

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

Квасить огірки,
Варити борщ
І все, що й не присниться.
Штани латати,
Прати ганчірки -
Усе це на майбутнє
Знадобиться!
І не брикайся,
Не роби дурниць -
Ось ми тобі
Прив'яжемо колоду
І скажем доброзичливо:
Женись!
І ти у Світ отримаєш
Свободу!
06.01.1996

ПРОЩАННЯ

Ти водночас моя й чужа...
Востаннє я дивлюсь на тебе.
Автобус скоро вируша,
А серце стукає:
Не треба!
Не треба, люба, не спіши.
Але до болю розумію,
Що в тебе діється в душі,
У мене також серце мліє.
Ти зі сльозами на очах
Мені всміхнулася несміло
Ледь чутно мовила:
"Прошай" ...-
Обом нам тільки зрозуміле.
І нашій радості й журбі
Ой, не пробачати забобони!
Я також посміхнувсь тобі,
Хоча душа від болю стогне.
Ти водночас моя й чужа...
Востаннє я дивлюсь на тебе.
Автобус твій уже руша,
А серце стукає:
"Не треба" ...
14.11.1990

ОСІННЯ МИТЬ

Навколо німа таємниця:
Облив верховіття дерев
Рожевою фарбою місяць
І сяє гіллячча сире.
І так на галевині тихо,
Що серце її заселя
І чутно, як жадібно диха
Навколо волога земля.
В узори і тіні розшито,
А думка сумна і ясна...
І так іще хочеться жити,

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

Й така ще жадана весна!
А в душу тече прохолода,
Не та, що весною, не та...
І я з листопадом у згоді
Й берізка така молода!
І кожен листок у відчай,
Зірватися з віт боячись.
Кохана моя незвичайна,
Чому ж біля мене мовчиш?..
12.10.1996

ЛІЛЕЯ

Де в травах мріються пісні,
Де в кущі горлиця туркоче,
На щастя випало мені
До квітки глянути ув очі,
Лілея пишина то була...
Такої вже не стріти зроду!
Вона під явором цвіла
У затінку на тихих водах.
Легка, спілуча і німа,
Мов зірка впала проти мене.
Її весільне обіймав
Вінок із променів зелених.

- Ходім, - шептав.
Але дарма
До себе в мрії звав її я.
Вона лишилася сама
В своїй злелесній стихії.
Дороги звабили мене,
Але далеко за плечима
Все сяє диво чарівне
З болюче синіми очима.
3.03.2000   X3VI

ОСІННЯ ПІСНЯ

Пожухли простір, трави і осоки...
Назустріч дивом випливла верба...
Така струнка, гілляста і висока.
До болю чиста
Й тиха, мов журба.
Під сонце опустилось небо сіре
Склепінням полчищ знавісніліх лав,
А серце рветься в радісні сузір'я,
Ta перешкоду тільки не здола.
І не зайти ні з фронту, а ні з тилу:
Над плесом дум захмарені горби,
Надії - десь уже на небосхилі
А віра - в ще зеленої верби...
До неї я з раптовою любов'ю
Заборсався закутими крильми,
Нестерпно серце обпікає сповідь
На віщому порозі до зими.
Вартує обрій, душу тисне стеля.
Поволі хмари ордами течуть

Вона ж стойть, як недосяжна скеля,
А поруч я
приречено мовчу...
14.09.2000 ХЗВІ

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ

Ой, безсонна моя лірика стара!
Ти ніколи не доводиш до добра,
Тільки палиш цигарки, съорбаєш чай
Та ще в серці клекотиши, як той ручай
Вийшов з дому - задивився на сосну,
Що завмерла, зустрічаючи весну.
Кожна квітка, що з-під листя вигляда,
У мені болючим полум'ям стражда.
Переслідуеш мене на кожнім кроці ти ж,
Перед ніжною красунею - німиш...
Хоч сиди у-курені і не вилазь.
Тільки як же, коли Лопань розлилась?!
О, які тут передзвони!
Та ще ѿти;
Наче лілія, зросла біля води. Ой, не муч ж
Хоч лице своє закрий!
Що тобі -
ти модела!
А я старий...
Забирай собі усі мої пісні,
Хоч краплину співчуваючи мені!
Ну, а я піду собі в весняний день...
Тільки знову ж -
як тут бут
без пісень!

Для Іри
СОНЯЧНИЙ ГАРБУЗ
В соцзабез за плентався
Не із-за піснів -
За науку пенсію
Світ надав мені.
І красуня ввічливо
Просить на стілець.
Блимаю пригнічено,
Наче каганець...
Каже, що не вкрадене
Признача мені,
А сама, мов райдуга
Сяє навесні!
Де вже там захмаритись
Від земних спокус!
Тільки враз примарився
Сонячний гарбуз...
І нехай забився я
В науковім сні,
Все ж "до феньки" пенсія
Ше і на пісні!

Обрій на крилах (збірка поезії)

Чумак Микола

08.I2.2000   Дергачі

ЗВАБА

Виплакується сивий сніг
З чагарника в долоні квітня,
І мене прямо біля ніг
Засяяла самотня квітка.

Така оманлива вона:

Мала,
тендітна,
соромлива...

Галява в сонці мовчазна,
Як мати первістком щаслива.
Я з нею стрів її весну,
Тамуючи нещирій спокій,
Щоб не збентежити ясну
Небесну синяву глибоку.
В сумлінні: не лукав, не вкрадь,
Бог не проща похітні вади!
І вабить пролісок - зірватъ,
Ta тільки гріх його зривати...

I.04.2000   ХЗВІ

Валі Безродній

ЗГАДКА

За обрієм, за хмарами,
За безліччю морів

Студент з очима карими
Й вона із шовком брів.

Ідуть собі із книгами
Щасливі майбуттям.

Ось він прикинувсь циганом,
Вона - царів дитям.

Й навчаються граматиці
Вустами пити мед -

В закоханій романтиці
Поема і Поет.

За обрієм, за книгами
Весняний шквал квітінь.

Я прискакав би циганом -
Згубив підкову кінь...

0I.08.2001   ХЗВІ